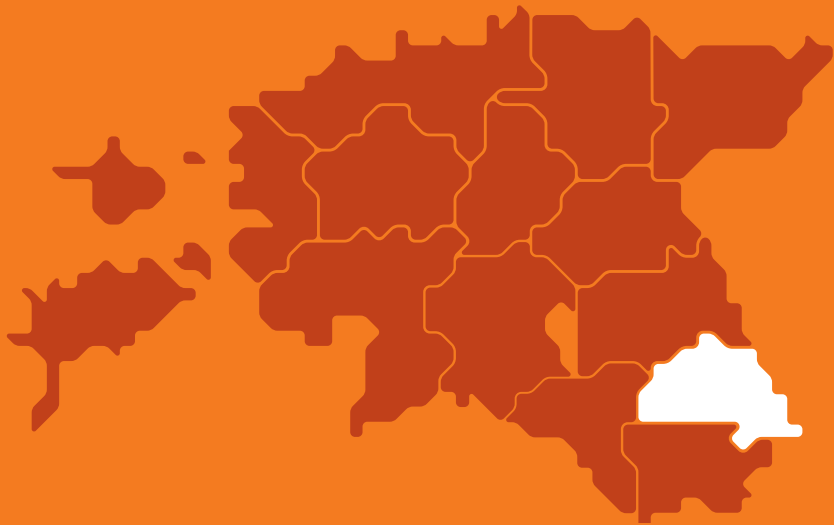

Tervise
Arengu
Instituut

Põlvamaa

Ravitud või surmaga lõppenud
vigastusjuhtude ülevaade

Ülevaade võtab kokku vigastuste andmed, mis on ühtsetel alustel arvutatud ja Eesti keskmisega võrreldavad.

Ülevaate eesmärk on pakkuda alusandmeid kohaliku tasandi tegevuste planeerimiseks ning elanike tervise ja heaolu parandamiseks.

Ülevaates välja toodud andmete kohta leiab täiendavat infot aadressil: www.terviseinfo.ee/maakonnavigastused

Väljaandja: Tervise Arengu Instituut

Kujundaja: Disainikorp OÜ

Väljaande kasutamisel viidata allikale.

Soovitav viide käesolevale väljaandele:

Ravitud või surmaga lõppenud vigastusjuhtude ülevaade – Põlvamaa.

Tallinn: Tervise Arengu Instituut, 2023.

Materjal on valminud Norra toetusest 2014-2021 rahastatud projektist „Rahvatervise valdkonna võimekuse ja kompetentside suurendamine kohalikes omavalitsustes“

RAVIKULUD 2021. AASTAL

38 252€

20–29a

61 100€

7–19a

2 780€

3–6a

3 588€

0–2a

340 232€

75+ a

3 344
vigastusjuhtu

ravikulu
0,9 miljonit€

355 759€

30–64a

137 768€

65–74a

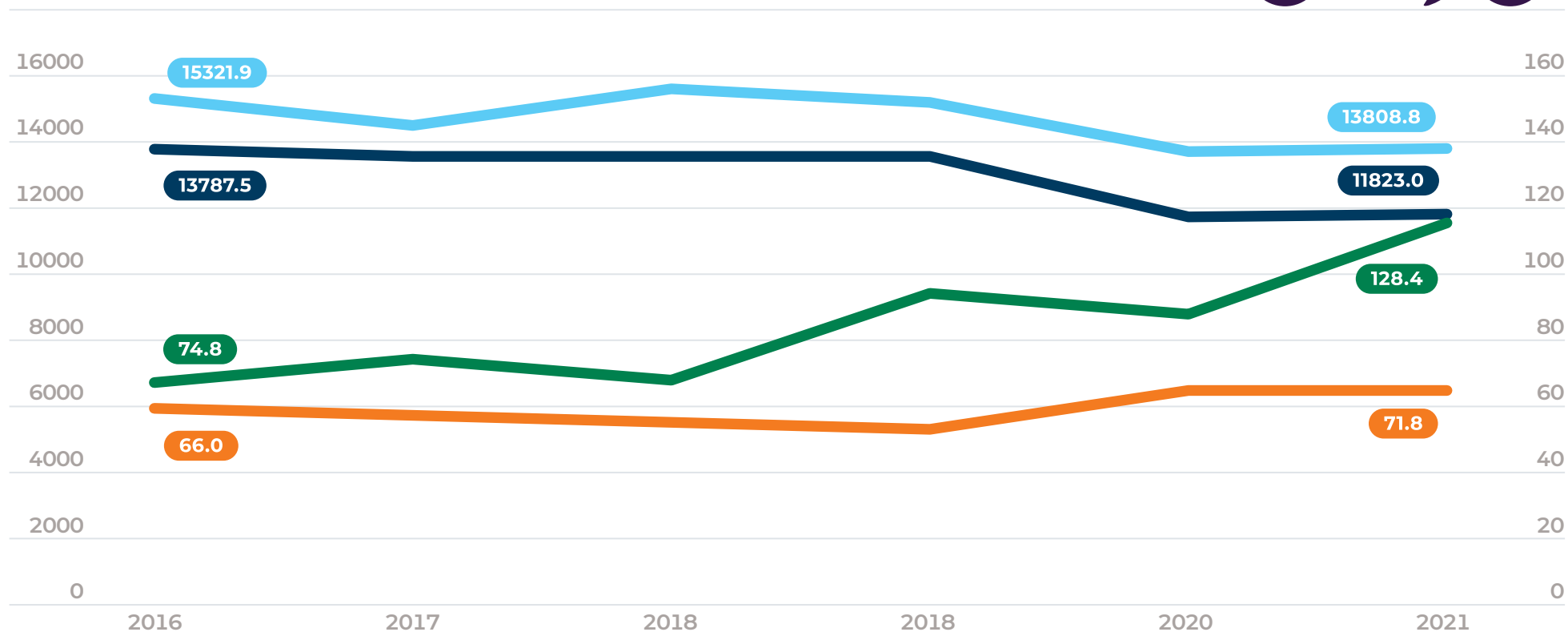
VIGASTUSJUHUD JA -SURMAD

- Põlvamaa paistab teiste maakondade hulgast silma kõrgema vigastussurmade ja vigastuste ravijuhude suhtarvude poolest.
- Teiste maakondadega võrreldes registreeriti sagedamini enesetappe ja raviti õnnetusjuhtumeid, mis olid tingitud kokkupuutest tööriistade või seadmetega, tekitatud loomuliku kehaavause või naha kaudu kehasse tunginud võõrkehade poolt või saadud koerahammustuse tagajärjel.

Vigastusjuhud ja -surmad 100 000 elaniku kohta

- Vigastussurmad 100 000 elaniku kohta Eestis
- Vigastussurmad 100 000 elaniku kohta Põlvamaal
- Vigastusjuhte 100 000 elaniku kohta Eestis
- Vigastusjuhte 100 000 elaniku kohta Põlvamaal (kokku)

16%

teised põhjused

10%

sõidukiõnnetus

31

**surmaga lõppenud
vigastusjuhtumit**

3%

ebaselge tahtlus

3%

rünne

26%

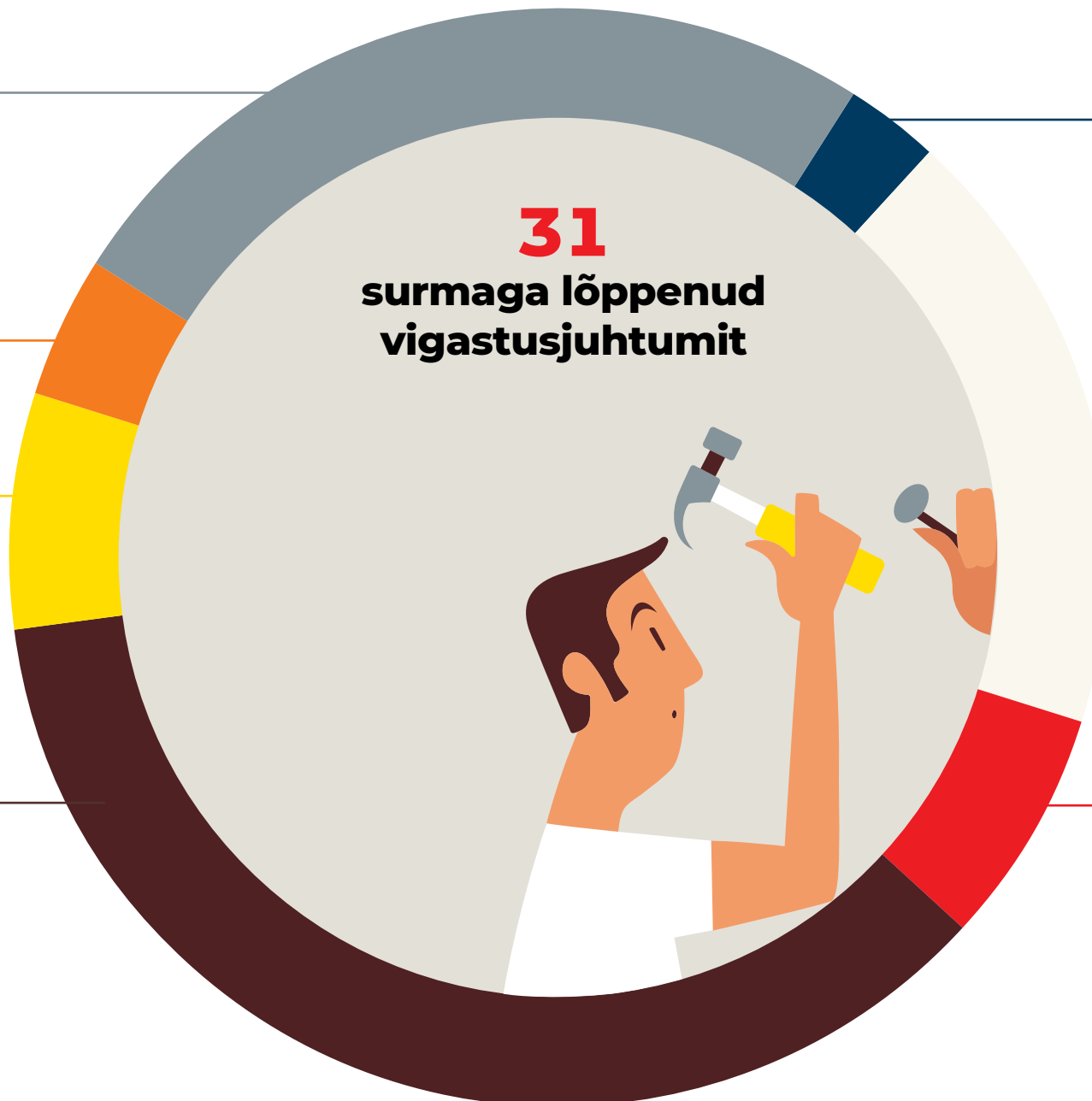
kukkumine

29%

tahtlik enesevigastus

13%

juhuslik mürgistus

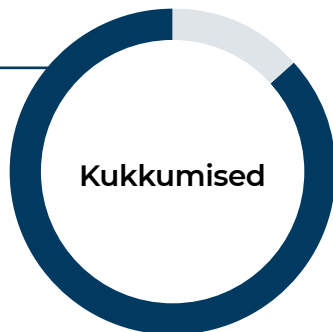
VIGASTUSED 0-2-AASTASED

- Peamised vigastused on seotud kukkumistega.
- Sagedased on ka löögid vastu esemeid või esemetega ja kehasse naha või loomuliku kehaava kaudu sisenenud võõrkehade tõttu viga saamised.

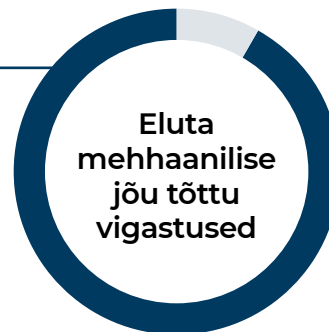

2,7% Kõikidest Põlvamaa vigastusjuhtudest

78%
kodus

91%
kodus

63%
kodus

31%
täpsustamata/
teadmata
kohas

Peamised õnnetuste põhjused

Muu juhuslik kukkumine

22 24%

Muu/täpsustamata teguri juhuslik toime

13 14%

Libisemine/komistamine samal tasapinnal

10 11%

Teise imetaja, roomaja või mittemürgise putuka hammustus, löök või nõelamine

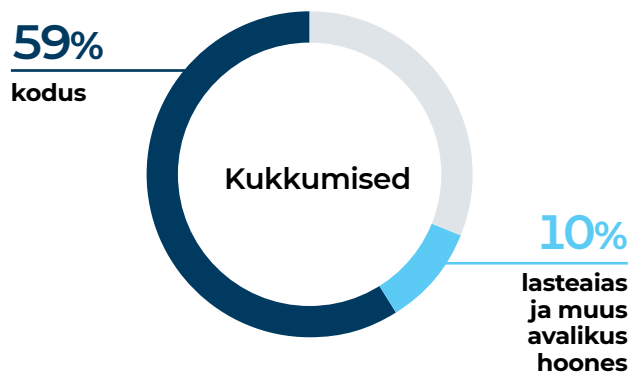
9 10%

VIGASTUSED 3-6-AASTASED

- Peamised vigastused on seotud kukkumistega.
- Sagedased on ka löögid vastu esemeid või esemetega ja kehasse naha või loomuliku kehaava kaudu sisenenud võõrkehade tõttu viga saamised.

3,1% Kõikidest Jõgevamaa vigastusjuhtudest

Peamised õnnetuste põhjused

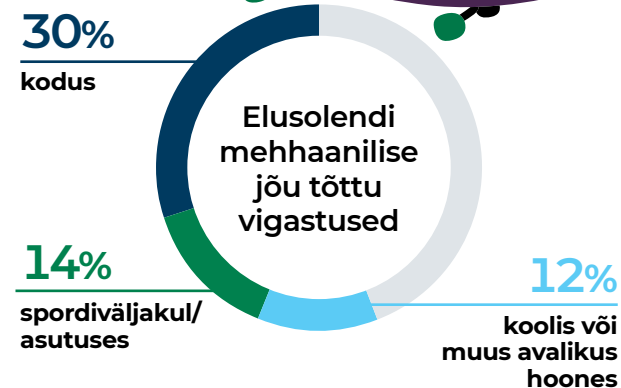
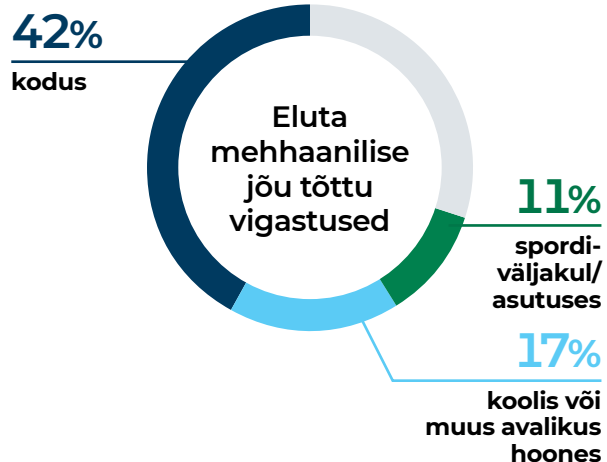
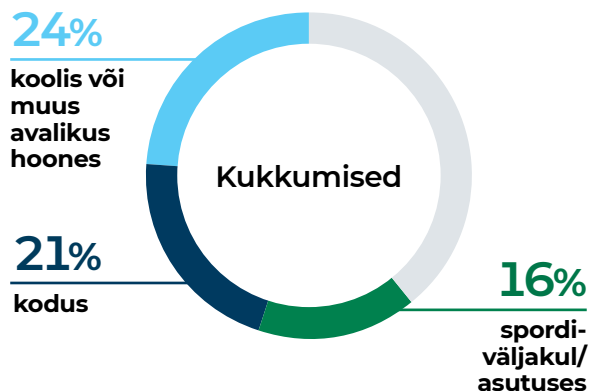
Muu juhuslik kukkumine	28	27%
Libisemine/komistamine samal tasapinnal	14	14%
Naha/kehaava kaudu sisenenud võõrkeha, -ese	12	12%
Purustus, kokkusurumine, suletus esemete sees/vahel	7	7%

VIGASTUSED 7-19-AASTASED

- Peamised vigastused komistamise, libisemise või kukkumise tagajärjel.
- Sageli tuli ette ka ära löömist vastu esemeid või lööke esemetega.

19,0%

Kõikidest Põlvamaa vigastusjuhtudest

Peamised õnnetuste põhjused

Libisemine/komistamine samal tasapinnal

117 18%

Muu juhuslik kukkumine

103 16%

Löök vastu esemeid või nendega

85 13%

Naha/kehaava kaudu sisenenud võõrkeha, -ese

37 6%

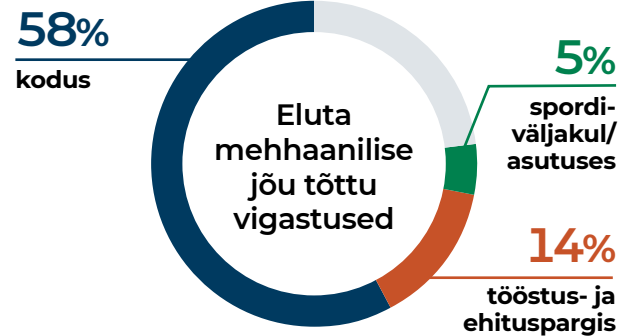
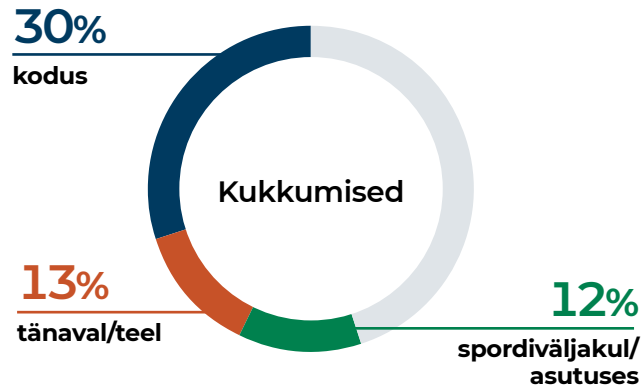
VIGASTUSED 20-29-AASTASED

- Peamised vigastused komistamise, libisemise või kukkumise tagajärjel.
- Sageli tuli ette ka ära löömist vastu esemeid või lööke esemetega.

12,3%

Kõikidest Põlvamaa vigastusjuhtudest

Peamised õnnetuste põhjused

Naha/kehaava kaudu sisenenud võõrkeha, -ese

50 12%

Libisemine/komistamine samal tasapinnal

47 11%

Löök vastu esemeid või nendega

44 11%

Muu juhuslik kukkumine

40 10%

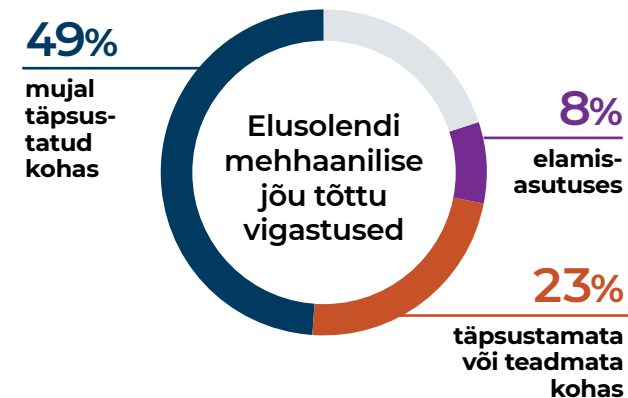
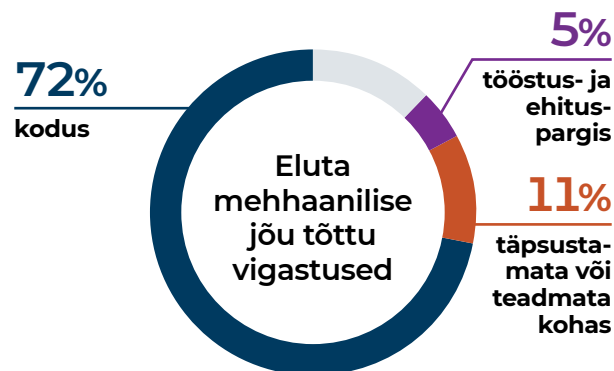
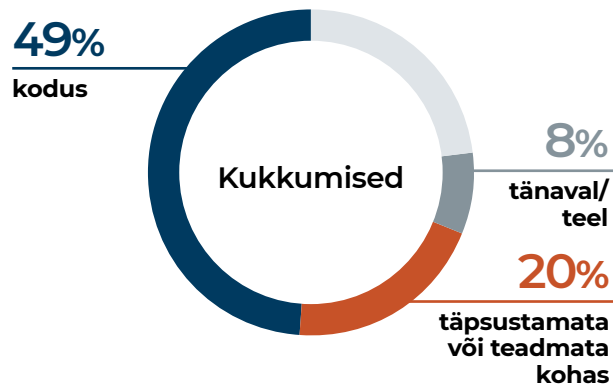
VIGASTUSED 30-64-AASTASED

- Sagedasemad vigastusjuhtumid seotud erinevat tüüpi kukkumistega – nii samal tasapinnal libisemise ja komistamisega kui kukkumist treppidelt, astmetelt või muudelt erineva kõrgusega pindadelt.

45,1%

Kõikidest Põlvamaa vigastusjuhtudest

Peamised õnnetuste põhjused

Libisemine/komistamine samal tasapinnal

227 15%

Naha/kehaava kaudu sisenenud võõrkeha, -ese

181 12%

Kukkumine jää või lume tõttu

121 8%

Löök vastu esemeid või nendega

106 7%

VIGASTUSED 65-74-AASTASED

● Peamised vigastusjuhtumid on seotud kukkumisega.

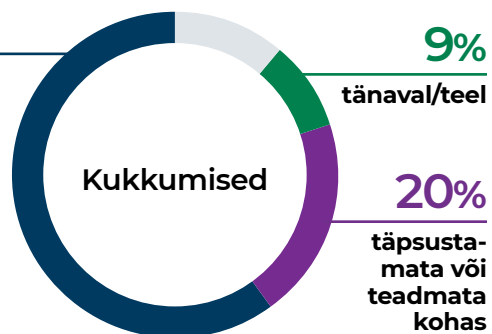

8,7%

Kõikidest Põlvamaa vigastusjuhtudest

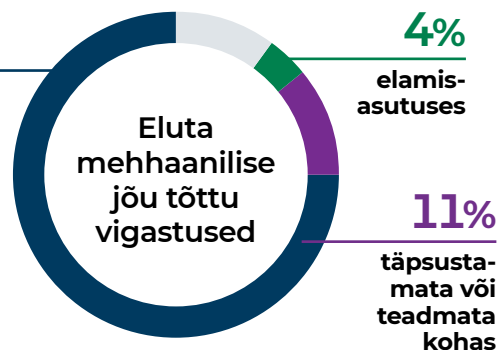
60%

kodus

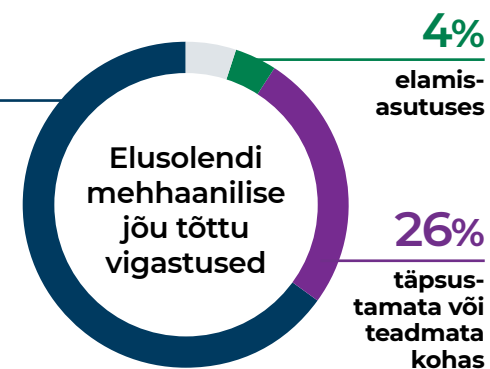
75%

kodus

65%

kodus

Peamised õnnetuste põhjused

Libisemine/komistamine samal tasapinnal

77 10%

Kukkumine jää või lume tõttu

29 8%

Kukkumine trepil(t), redelil(t) jms

24 7%

Muu juhuslik kukkumine

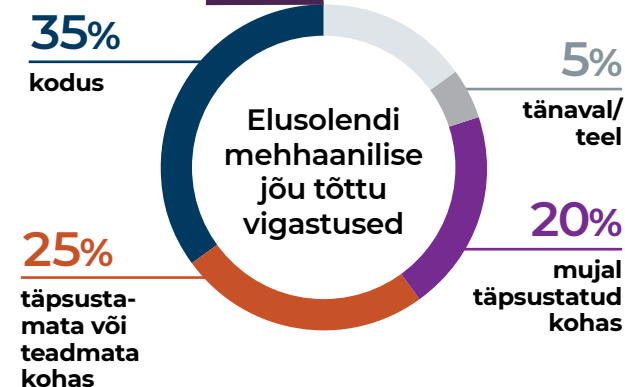
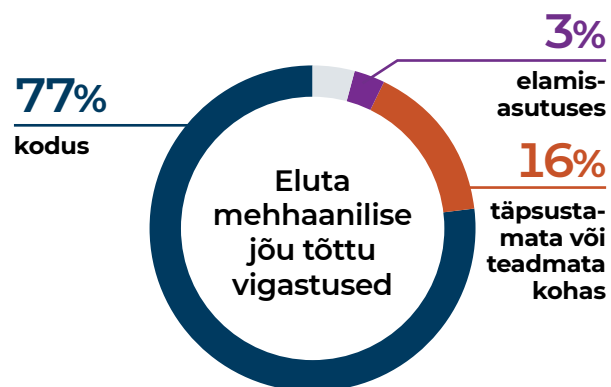
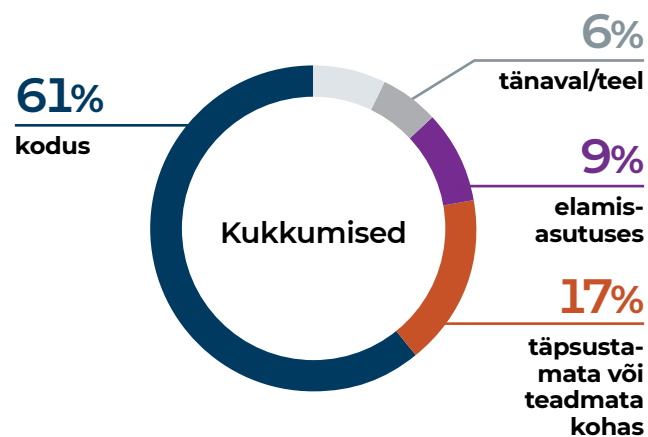
21 7%

VIGASTUSED 75+ -AASTASED

● Peamised vigastusjuhtumid on seotud kukumisega.

8,5% Kõikidest Põlvamaa vigastusjuhtudest

Peamised õnnetuste põhjused

Libisemine/komistamine samal tasapinnal

127 42%

Muu juhuslik kukumine

36 12%

Kukkumine jää või lume tõttu

25 8%

Kukkumine trepil(t), redelil(t) jms

17 6%

VIGASTUSTE KAITSE- JA RISKITEGURID

Vigastuste riskitegurid

- kõrge impulsiivsus
- madal enesejuhtimise oskus
- alkoholi ja teiste uimastite tarvitamine
- kogematus tööriistade, aparaatide käsitlemisel
- stressisituatsioonid ja ülepingutused
- madal teadlikkus ohutusnõuetest või nende eiramine (tööriistad, masinad, seadmed)
- töötamine kõrgema riskiga tegevusaladel
- alkoholi ja teiste uimastite tarvitamine
- majanduslik toimetulek
- lapsevanema järelvalve puudumine
- lapsevanemate teadlikkuse ja hoiakute puudumine
- lapse või vanema tervislik seisund
- sotsiaalmajanduslik taust
- aastaaeg ja kellaaeg
- kõrgem vanus
- eelnenud kukkumised
- kroonilised haigused
- kõnnaku- ja tasakaaluprobleemid
- ravimite tarvitamine (nii konkreetsete ravimite toime kui ka ravimite hulgikasutus)
- keskkond

Vigastuste ennetusmeetmed

- teadlikkuse tõstmine
- hoiakute muutmine
- oskuste arendamine
- väliskeskonna ohutus ja turvalisus (teede, hoonete korrashoid; tööstus- või ehitusala, veekogude, ohtlike objektidele ligipääs jms)
- ohutud ja turvalist käitumist suunavad regulatsioonid (seadused, piirangud, maksud, ohutusnõuded toodetele ja teenustele jms)
- riskikäitumise vähendamine
- kontrollnimekirjad koduohutuse või tervisliku seisundi hindamiseks
- infomaterjalid
- tehnilised abivahendid (pliidi alarm, käsitoed, liikumisandur)
- vigastusriskide teadmine ja märkamine
- regulaarne toitumine ja liikumine
- vanemlike oskuste programmid
- ohutusalane juhendamine
- vigastuste oskuslik reageerimine ja ravi

VIGASTUSJUHUD JA -SURMAD PÕLVAMAAL - POSITSIOON EESTI KESKMISE SUHTES

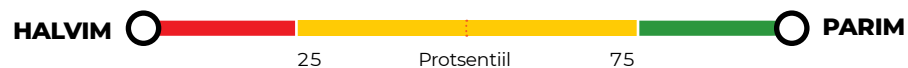
○ Piirkonna positsiooni Eesti keskmise suhtes näitab ring

NÄITAJA	ARV	SUHTARV 100 000 ELANIKU KOHTA	POSITSIOON EESTI KESKMISE SUHTES	EESTI HALVIM	EESTI KESKMINE	EESTI PARIM
VIGASTUSJUHUD						
Ravitud tahtlik enesevigastus	29	120.1		205.5	133.6	35.1
Ravitud ründe tagajärg	57	236.1		341.9	213.8	128.1
Ravitud ebaselge/teadmata tahtlusega vigastus	76	314.8		473.2	292.7	213.2
Ravitud õnnetusjuhtum, sh ..	3182	13182.0		13182.0	11010.0	10284.1
LIIKLUS						
.. sõidukiõnnetuses vigastatud jalgrattur	68	281.7		401.8	275.4	192.9
.. teised sõidukiõnnetuses viga saanud	80	331.4		399.6	291.1	173.5
KUKKUMINE						
.. libisemine/komistamine samal tasapinnal	619	2564.3		2903.8	2509.8	2062.0
.. kukkumine jää või lume tõttu	185	766.4		775.0	544.6	348.5
.. kukkumine trepil(t), redelil(t) jms	240	994.2		1099.1	806.6	649.7
.. muu juhuslik kukkumine	339	1404.4		1679.1	1253.0	819.0
MEHHAANILINE JÕUD						
.. löök vastu esemeid või nendega	291	1205.5		1755.0	1347.3	924.3
.. naha/kehaava kaudu sisenenud võõrkeha, -ese	317	1313.2		1546.3	878.7	664.6
.. terav klaas, nuga, mõök, pistoda	108	447.4		526.5	358.1	323.0
.. purustus, kokkusurumine, suletus esemete sees/vahel	119	493.0		529.5	328.4	227.3
.. tööriista või seadmega kokkupuude	145	600.7		600.7	309.9	192.0
.. muu eluta mehhaanilise jõu toime	149	617.3		1023.1	439.2	334.9

LOE TÄPSEMAT INFOT ANDMETE KOHTA :
www.terviseinfo.ee/maakonnavigastused

NÄITAJA	ARV	SUHTARV 100 000 ELANIKU KOHTA	POSITSIOON EESTI KESKMISE SUHTES	EESTI HALVIM	EESTI KESKMINE	EESTI PARIM
ELUSOLENDI JÕUD						
.. teise isiku poolt löök, väänamine, hammustus jms	59	244.4		340.9	271.9	149.6
.. koerahammustus või -löök	47	194.7		194.7	117.4	82.2
.. teise imetaja, roomaja või mittemürgise putuka hammustus, löök või nõelamine	79	327.3		516.7	303.1	133.1
.. muu/täpsustamata elusolendi jõu toime	13	53.9		86.2	60.6	22.0
MUU PÕHJUS						
.. kokkupuude mürgise looma/taimega	48	198.8		315.9	101.4	52.3
.. ülepingutus, reisimine, puudusseisund	135	559.3		631.7	420.6	192.3
.. muu/täpsustamata teguri juhuslik toime	141	584.1		584.1	393.0	327.8
SURMA PÕHJUS						
Surm õnnetuse, mürgistuse, trauma tõttu, sh..	31	128.4		148.1	71.8	46.8
.. sõidukiõnnetus	3	12.4		12.4	5.4	0.0
.. kukkumine	8	33.1		37.7	13.4	4.4
.. juhuslik mürgistus	4	16.6		32.4	14.4	0.0
.. tahtlik enesevigastus	9	37.3		37.3	14.0	1.7
.. rünne	1	4.1		7.1	2.0	0.0
.. ebaselge tahtlusega vigastus	1	4.1		11.6	3.1	0.0
.. muu õnnetus, mürgistus, trauma	5	20.7		50.3	19.6	11.7

Tervise
Arengu
Instituut

